

Retsudvalget, Retsudvalget, Retsudvalget 2013-14
L 74 , L 74 A , L 74 B
Offentligt

JUSTITS MINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 22. januar 2014
Kontor: Færdselskontoret
Sagsbeh: Sidsel Kathrine Møller
Sagsnr.: 2013-0037-0061
Dok.: 1006091

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 27 vedrørende forslag til lov om ændring af færdselsloven (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde m.v. og indførelse af betinget objektivi ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser) (L 74), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 13. december 2013. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karsten Lauritzen (V).

Karen Hækkerup

Christian Hesthaven

Slotsholmsgade 10
1216 København K

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 27 vedrørende forslag til lov om ændring af færdselsloven (Skærpede sanktioner for hastighedsovertrædelser ved vejarbejde m.v. og indførelse af betinget objektivet ansvar for ejer (bruger) af et motorkøretøj for visse hastighedsovertrædelser) (L 74) fra Folketingets Retsudvalg:

”Ministeren bedes oplyse, hvad retspraksis er ift. bødestørrelser for vanvidskørsel og uagtsomt manddrab i trafikken.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”1. Jeg skal indledningsvist bemærke, at færdselslovens ordlyd ikke anvender betegnelsen ”vanvidskørsel”, men der sigtes sædvanligvis til tilfælde af særlig hensynsløs kørsel, hvor der kan idømmes fængselsstraf. Jeg kan i den forbindelse oplyse, at det fremgår af færdselslovens § 118, stk. 5, at straffen for en række overtrædelser af færdselsloven kan stige fra bøde til fængsel indtil 1 år og 6 måneder, når kørslen er særlig hensynsløs.

Bestemmelsen i § 118, stk. 5, blev indsat i færdselsloven ved lov nr. 498 af 7. juni 2001 om skærpelse af straffen for grove færdselsovertrædelser og indførelse af kørselsforbud. Straffen for overtrædelse af § 118, stk. 5, er skærpet ved lov nr. 716 af 25. juni 2010 om blandt andet skærpet indsats mod vanvidskørsel, hvor strafferammen blev forhøjet fra 1 års fængsel til 1 år og 6 måneders fængsel.

Bestemmelsen indebærer, at straffen kan stige til fængsel, hvis føreren forsætligt har voldt skade på andres person eller ting, forsætligt har fremkaldt nærliggende fare herfor eller i øvrigt har ført motordrevet køretøj på særlig hensynsløs måde. I disse tilfælde sker der som udgangspunkt endvidere ubetinget frakendelse af førerretten efter færdselslovens § 126, stk. 1, nr. 5.

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at straffen for særlig hensynsløs kørsel i normaltilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 30 dage. Der er alene tale om et udgangspunkt, som kan fraviges i såvel op- og nedadgående retning efter domstolenes konkrete skøn, hvis der foreligger særlig skærpende eller formildende omstændigheder.

Hvis gerningsmanden tidligere er straffet for særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har været udtryk for en betydelig uansvarlig trafikadfærd, vil det efter forarbejderne være en skærpende omstændighed, som medfører, at forholdet skal bedømmes strengere end normaltilfældet.

Hvis der i forbindelse med den særlig hensynsløse kørsel har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven,

er det forudsat i forarbejderne, at straffen skal stige til fængsel i minimum 40 dage.

Det er endvidere i forarbejderne forudsat, at straffen for kørsel, som er omfattet af færdselslovens § 118, stk. 5, kun under helt særligt formildende omstændigheder vil kunne nedsættes til bøde.

Som et eksempel på straffen i normaltilfælde kan nævnes en dom afsagt af Østre Landsret den 12. september 2012, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2013, side 22. Ved dommen blev tiltalte fundet skyldig i at have deltaget i arrangeret kapkørsel i tættere bebygget område. Landsretten fastsatte straffen til 30 dages fængsel. Da der ikke var sket personskade, fandt landsretten ikke, at der var grundlag fra at fravige udgangspunktet i forarbejderne om, at straffen kunne gøres betinget på vilkår af samfundstjeneste, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt.

Som eksempel på skærpende omstændigheder kan nævnes en dom afsagt af Østre Landsret den 10. maj 2012, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2012, side 753. Ved dommen blev tiltalte fundet skyldig i at have kørt om kap med en anden personbil. I denne forbindelse havde pågældende endvidere kørt med for høj hastighed, foretaget venstresving via en venstresvingsbane og flere gange kørt frem mod rødt lys, hvorefter tiltalte mistede herredømmet over bilen og påkørte en holdende taxa med personskade til følge. Landsretten fastsatte straffen til 40 dages fængsel under henvisning til strafskærpelsen i 2010.

2. For så vidt angår straffniveauet for uagtsomt manddrab kan jeg oplyse, at det følger af straffelovens § 241, at uagtsomt manddrab straffes med bøde eller fængsel indtil 4 måneder eller under særligt skærpende omstændigheder med fængsel indtil 8 år. Er forholdet begået i forbindelse med spirituskørsel, kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer (narkotikakørsel m.v.) eller i en tilstand, hvor pågældende er ude af stand til at føre køretøj på fuldt betryggende vis, eller særlig hensynsløs kørsel anses dette efter § 241, 2. pkt., som en særligt skærpende omstændighed.

Straffniveauet for uagtsomt manddrab i forbindelse med spirituskørsel, kørsel under påvirkning af bevidsthedspåvirkende stoffer eller i en tilstand, hvor pågældende er ude af stand til at føre køretøj på fuldt betryggende vis, eller særlig hensynsløs kørsel blev skærpet ved lov nr. 716 af 25. juni 2010. Det fremgår af forarbejderne til loven, at straffen i disse tilfælde som udgangspunkt skal fastsættes til fængsel i 16-18 måneder.

Der kan foreligge skærpende omstændigheder, som gør, at forholdet skal bedømmes strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel.

En skærpende omstændighed kan f.eks. være, at den pågældende tidligere er straffet for spirituskørsel, særlig hensynsløs kørsel eller anden risikobetonet kørsel, som har medført betinget eller ubetinget frakendelse af førerretten, og som har været udtryk for betydelig uansvarlighed som fører af et motorkøretøj.

I tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, hvor der har foreligget en kombination af flere grove overtrædelser af færdselsloven, er det forudsat i forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at straffen skal fastsættes til et niveau, der er væsentlig strengere end det angivne normalniveau på 16-18 måneders fængsel. Det kan f.eks. være tilfælde, hvor der er tale om betydelig uansvarlig kørsel over en længere strækning med både betydelige hastighedsoverskridelser og kørsel over for rødt lys eller kørsel venstre om helleanlæg i områder med mange trafikanter.

Det samme gælder sager om uagtsomt manddrab, hvor forholdet er begået i forbindelse med spirituskørsel eller kørsel efter indtagelse af bevidsthedspåvirkende stoffer, og hvor kørslen samtidig kan karakteriseres som særlig hensynsløs.

Det fremgår af forarbejderne, at de groveste tilfælde af uagtsomt manddrab i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel, der i praksis før strafskærpelsen i 2010 medførte straffe på 2½ til 3 års fængsel, fremover skal føre til straffe på op til 5 års fængsel.

Som eksempel fra retspraksis efter strafskærpelsen i 2010, hvor der forelå skærpende omstændigheder, kan nævnes Østre Landsrets dom af 23. januar 2013, gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2013, side 345. Ved dommen blev tiltalte fundet skyldig i at have ført bil i narkotikapåvirket tilstand. Den pågældende blev endvidere fundet skyldig i uagtsomt manddrab og en række overtrædelser af færdselsloven, idet tiltalte over en længere strækning kørte med en væsentligt højere hastighed end det tilladte og i strid med overhalingsforbud foretog overhalinger, hvorefter tiltalte med stor hastighed påkørte en forankørende bil med det resultat, at tiltaltes bil blev skubbet over i den modsatte kørebane og ramte en fodgænger, der blev dræbt som følge af sammenstødet. Landsretten fastsatte straffen til 2 år og 6 måneders fængsel.

3. Straffen for uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der ikke er tale om særlig hensynsløs kørsel, er i praksis som udgangspunkt bødestraf i form af dagbøder. I praksis synes straffen i almindelighed at blive udmålt til 20 dagbøder.

Hvor føreren har begået grovere kørselsfejl, og hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold, uden at der dog kan siges at være tale om en bevidst tilsidesættelse af hensynet til andres sikkerhed (særlig hensynsløs kørsel), kan straffen stige til fængsel.

Som eksempel herpå kan fra praksis nævnes Højesterets dom af 13. januar 2010, gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2010, side 1062. Sagen vedrørte uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel med 85 km/t i tættere bebygget område, hvor den højst tilladte hastighed var 50 km/t. Højesteret fandt efter en konkret vurdering, at kørslen udgjorde en tilsidesættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, men ikke særlig hensynsløs kørsel, og fastsatte efter sagens omstændigheder straffen til fængsel i 30 dage.

Det fremgår i den forbindelse af forarbejderne til lov nr. 716 af 25. juni 2010, at det forudsættes, at strafskærpelserne i sager om uagt-

somt manddrab begået i forbindelse med særlig hensynsløs kørsel får en vis afsmittende betydning for strafudmålingen i de mere alvorlige sager om uagtsomt manddrab i forbindelse med kørsel under tilside-sættelse af væsentlige hensyn til færdselssikkerheden, hvor der f.eks. foreligger et mere subjektivt dadelværdigt forhold (men hvor der ikke er tale om særlig hensynsløs kørsel)."